

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Sáu ngày 06/05/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 876

“TÂM TỐT MÀ LÀM SAI THÌ VẪN PHẢI GÁNH LẤY TRÁCH NHIỆM NHÂN QUẢ”

Chúng ta có tâm tốt nhưng làm sai thì vẫn phải gánh lấy trách nhiệm nhân quả. Trong nhà Phật chúng ta thường nói: “*Từ bi vi bổn, phương tiện vi môn*”, nhưng lại nói “*từ bi đa họa hại, phương tiện xuất hạ lưu*”. Nếu dùng sai sự từ bi và phương tiện thì là họa hại, là hạ lưu. Cho nên chúng ta phải đặc biệt chú ý chỗ này! Từ bi và phương tiện phải được xây dựng trên nền tảng của “*huệ*”, có nghĩa là “*trí tuệ*”. Khi làm thì chúng ta phải dùng trí tuệ để quán chiếu xem việc làm đó có chân thật mang lại lợi ích tha nhân, lợi ích cho người khác hay không. Nếu không có trí tuệ thì “*đa họa hại*” vì chúng ta chỉ nghĩ đến lợi ích cho mình, cho người của mình.

Chúng ta đừng nghĩ rằng chúng ta làm đúng vì chưa chắc chúng ta đã đúng. Phải dựa trên huệ học, dựa trên trí tuệ! Hòa Thượng dạy bảo chúng ta rất ân cần. Đôi khi chúng ta cho đó là từ bi nhưng đó không phải là từ bi mà là tình chấp. Thế nào là “*tình chấp*”? Có mình trong đó là tình chấp. Từ bi thì không có điều kiện. Từ bi có điều kiện thì không phải là từ bi mà là tình chấp. Đôi khi chúng ta tưởng đó là phương tiện để độ chúng sanh nhưng đó không phải là phương tiện mà là cưỡng cầu. Cưỡng cầu là sai, cưỡng cầu thì có chướng ngại.

Hòa Thượng nói: “*Nếu không dựa vào trí tuệ làm nền tảng mà xuất từ bi và phương tiện thì sai rồi! Từ bi và phương tiện phải dựa trên nền tảng của trí tuệ!*”. Chúng ta làm thế nào để biết mình có trí tuệ hay không? Chúng ta không có trí tuệ thì phải làm thế nào? Hòa Thượng dạy: **Chúng ta không có trí tuệ thì chúng ta mượn nhờ trí tuệ của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền, của các bậc Thầy khả kính bằng cách “*nghe lời và thật làm*”.**

Nhiều năm qua, chúng ta “*nghe lời và thật làm*” cho nên chúng ta tuy có sai trái, có sai sót nhưng sai sót rất nhỏ. Người ta đến dẫn dụ, khuyến khích chúng ta làm việc sai trái nhưng chúng ta từ chối. Tôi đang dịch đĩa Hòa Thượng Tịnh Không thì họ đến mời dịch đĩa của người khác với mức thù lao hấp dẫn, hậu hĩnh. Tôi thẳng thắn từ chối thì họ nói là tôi có thể dịch một đĩa kéo dài trong một tháng, họ gửi trước tiền thù lao trong 3 - 4 năm. Tôi vẫn một mực từ chối và mời họ đi nhờ người khác dịch vì tôi chỉ hiểu lời Hòa Thượng, người khác nói thì tôi không hiểu. Đó chính là chúng ta không có trí tuệ thì chúng ta mượn nhờ trí tuệ của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền, của các bậc Thầy khả kính để làm. Vậy thì chắc chắn không sai!

Phàm phu chúng ta đầy tự tư tự lợi. Chúng ta tưởng rằng mình xuất từ bi, ra phương tiện nhưng thực ra đó không phải là từ bi mà cũng không phải là phương tiện. Hòa Thượng nói: **“Nếu chúng ta xuất từ bi, ra phương tiện mà không làm trên nền tảng của trí tuệ thì hậu quả rất lớn, không thể lường được. Chúng ta có tâm tốt nhưng làm sai sự việc thì vẫn phải gánh lấy trách nhiệm nhân quả”**. Rất nhiều người đã phạm phải vấn đề này. Nếu không có sự nhắc nhở thì chúng ta không nhận ra. Chỉ cần một việc làm sai trái nhỏ của chúng ta cũng có thể ảnh hưởng đến cả một đại thể, ảnh hưởng đến rất nhiều người.

Ngày xưa, tôi đến tham dự pháp hội ở Singapore. Tôi giật mình khi nghe thấy họ nói với nhau: **“Đồng tu Việt Nam rất bất nháo, không có trật tự”**. Tôi liền nhắc nhở các Phật tử Việt Nam: **“Các vị hãy cẩn thận! Khi chúng ta đến đây, chúng ta là khách, chúng ta là người ngoại quốc. Chúng ta đừng để họ đánh giá không tốt về hình ảnh của người Phật tử Việt Nam”**. Họ ăn uống vô tổ chức, nói chuyện vô tổ chức nhưng lại nghĩ rằng mình không làm ảnh hưởng đến ai. Họ ăn ở khu vực dành riêng cho khách VIP mà không biết rằng mình chỉ được ăn ở khu vực dành cho mình, phải đi đứng có trật tự. Ban tổ chức bố trí cho mọi người ở khách sạn sang trọng, đưa đón bằng xe sang trọng, nhưng 6 giờ xe đến đón thì xe phải chờ họ 20 phút. Nếu đến 5 nơi mà xe đều phải chờ đợi như vậy thì thời gian đến pháp hội sẽ bị trễ 100 phút. Việc làm của chúng ta tưởng rằng vô can nhưng lại ảnh hưởng lớn đến nhiều người khác.

Mức độ thấp nhất của từ bi, phương tiện là không nên dùng cảm tình để làm việc mà phải dùng lý trí. Lấy lý trí để làm việc thì không có sai lầm. Dùng cảm tình để làm việc thì chắc chắn có sai lầm, cảm tình ngự trị thì tất cả mọi việc đều hỏng. Hòa Thượng nói: **“Chúng sanh thời kỳ Mật Pháp dần dần bị đánh mất lý trí, cảm tình thì càng lúc càng nặng. Các vị phải nên biết, tôn giáo cũng rơi vào trong cảm tình. Có thể nói, tôn giáo chính là cảm tình. Thông thường tôn giáo bị thao túng bởi cảm tình”**. Ví dụ chúng ta tôn thờ một vị Thần nào đó thì chúng ta cầu xin vị Thần đó để mong được ban phước, được bảo hộ. Chúng ta tôn thờ vị Giáo chủ, tuyệt đối nghe lời và kính trọng một cách mù quáng. Thậm chí, vị giáo chủ yêu cầu chúng ta làm những việc sai trái chúng ta cũng làm. Như vậy không thể gọi là **“chánh tín”** được! **“Chánh tín”** thì phải dựa trên lý trí, thấy việc sai thì không làm.

Tôn giáo là mê tín. Tôn giáo xuất phát từ cảm tình. Nếu không có mê tín thì không có tôn giáo. Thí dụ họ thấy một ngọn núi sừng sững hoặc một cánh rừng bao la thì họ cho rằng họ phải tôn thờ, kính trọng vị Thần Núi, Thần Rừng ở đó để được bảo hộ bình an bằng cách phải cúng lễ. Từ đó, họ sát sinh, giết rất nhiều chúng sanh để tế thần. Điều này có **“chánh tín”** không?

Hòa Thượng nói: **“Phật giáo không phải là tôn giáo. Phật giáo chính là phá mê khai ngộ, phá trừ mê hoặc của chúng ta, tuyệt đối không dùng cảm tình để làm việc”**. Chúng ta phân tích hai chữ **“Phật giáo”** thì thấy rõ. **“Phật”** là một người giác ngộ, một người hoàn toàn tự giác, giác tha, giác hạnh viên mãn, tự giác ngộ hoàn toàn, tự có năng lực giáo hóa chúng sanh đầy đủ, năng lực tự giác và năng lực giác tha đã viên mãn. **“Giáo”** là giáo dục, dạy người ta làm Phật, dạy người ta làm một con người hoàn thiện. Phật giáo không mê tín, không dạy chúng ta nịnh hót, bợ đỡ Phật Bồ Tát, bợ đỡ một vị Thần

Thánh nào đó để được làm Thần Thánh, không dạy chúng ta nịnh Phật để được thành Phật. Muốn làm Phật thì chúng ta phải làm đúng nguyên lý nguyên tắc mà Phật đã làm. Muốn làm Bồ Tát thì chúng ta phải làm đúng nguyên lý, nguyên tắc mà Bồ Tát đã làm. Nhà Phật chúng ta rất rõ ràng, không mê tín.

Phật pháp là **“Văn-Tu-Tu”**. **“Văn”** là **“nghe”**. **“Tu”** là tư duy, suy nghĩ. **“Tu”** là tu sửa, thực hành. Sau khi nghe, sau khi tiếp nhận thì chúng ta phải tư duy xem những lời dạy đó có phù hợp với nhân quả không, có phù hợp với những phép tắc chuẩn mực mà Thánh Hiền, Phật Bồ Tát nói không, có phù hợp với những chuẩn mực phép tắc ở thế gian không. Nếu phù hợp thì chúng ta mới áp dụng vào thực tiễn.

Phật pháp là **“Tín- Giải- Hành-Chứng”**. **Tín - Giải - Hành - Chứng** là tin rồi phải hiểu, hiểu để chứng thực cho cái tin của mình là không sai. Hiểu rồi thì phải thực hành để chứng thực cho cái hiểu của mình, sau khi hành thì có kết quả. **“Chứng”** là kết quả, là chứng thực cho cái **“hành”** của mình. Thí dụ Phật nói: **“Bồ thí tiền tài nhất định có tiền tài”**. Chúng ta tin đạo lý này, chúng ta hiểu rõ, chúng ta làm đúng phương pháp thì có kết quả tốt. Thích Ca Mâu Ni Phật đã nói: **“Tin ta mà không hiểu ta thì khác nào phi bóng ta”**.

Trước đây tôi có một nghi vấn hết sức lớn khi nghe Phật nói: **“Suốt 49 năm ta không nói lời nào”**. Lúc đó đầu óc của tôi vẫn còn rất mù mẫm nên tôi không hiểu. Tôi nghĩ: **“Thích Ca Mâu Ni Phật nói ra bao nhiêu Kinh điển! Kinh điển Ngài nói ra nhiều đến mức cả một tòa nhà còn chứa không hết nhưng Ngài nói Ngài không nói lời nào? Vậy thì ai nói?”**. Sau này tôi mới hiểu được rằng vì chúng sanh có bệnh nên Phật nói ra pháp. Cũng giống như chúng ta đến gặp một bác sĩ giỏi thì bác sĩ sẽ tùy theo cơ địa, tùy theo tình trạng của từng bệnh nhân để kê đơn, cho loại thuốc phù hợp. Không phải là bác sĩ đã kê sẵn toa thuốc để tất cả bệnh nhân cùng uống chung một toa thuốc. Đức Phật không nói lời nào, không dùng vọng tâm để nói. Chúng sanh có bệnh khác nhau nên Ngài nói ra những phương pháp chữa bệnh khác nhau, tùy theo căn cơ của chúng sinh. Dù chúng sanh có bệnh giống nhau nhưng phương pháp áp dụng có thể khác nhau, giống như bệnh nhân uống thuốc khác nhau. Dù bệnh nhân có bệnh giống nhau nhưng đơn thuốc của người này khác với đơn thuốc của người kia vì cơ địa, thể trạng của bệnh nhân khác nhau nên bác sĩ phải gia giảm, điều chỉnh đơn thuốc. Nếu uống đơn thuốc không phù hợp thì bệnh nhân không những không khỏi bệnh mà còn có thể chết. Ví dụ người 50kg uống đơn thuốc đó thì khỏi bệnh nhưng người 35 kg cũng uống đơn thuốc đó thì chết ngay.

Hòa Thượng nói: **“Phật giáo không phải là tôn giáo, Phật giáo là phá mê khai ngộ, phá trừ mê hoặc của bạn, dạy bạn khai ngộ. Phật giáo là lý trí, Phật giáo tuyệt đối không phải là cảm tình”**. Phật giáo là lý trí chứ không phải là cảm tình. **“Như thị nhân, như thị quả”**, có nghĩa là nhân như thế nào thì quả như thế đó. Có rất nhiều người cho rằng họ nịnh Phật, họ dùng cách để hối lộ Phật, xây cho Phật ngôi chùa thật to, đúc cho Phật một pho tượng tốn nhiều tiền thì những việc làm sai trái của họ sẽ được bù đắp. Chúng ta cần hiểu rằng nếu làm sai mà nịnh Phật thì cũng không thoát được nhân quả.

Hòa Thượng nói: **“Phật giáo dạy bạn đầu óc phải định tĩnh thì bạn mới có thể thấu triệt được, mới hiểu rõ được tất cả chân tướng sự thật. Đây chính là chỗ khác nhau của Phật giáo với các tôn giáo”**. Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu, không có việc trồng dưa, trồng đậu thì sẽ ra trái tiêu, trái ớt. Nhiều người hàng ngày làm rất nhiều việc sai trái, chỉ làm những việc hại người để lợi mình mà lại muốn mình bình an. Vậy thì chẳng phải là chúng ta trồng tiêu, trồng ớt mà lại muốn ăn trái cà phê hay sao! Chúng ta đừng mê tín đến mức hồ đồ! Chúng ta cần hiểu rằng: **“Như thị nhân, như thị quả”**, nhân như thế nào thì quả như thế đó.

Hòa Thượng phân tích: **“Mọi tôn giáo đều có một vị Thần chủ tể đứng đầu, giống như vũ trụ này, mọi người chúng ta đều nhận được sự cai quản của họ. Chúng ta cho rằng họ có đủ quyền năng để ban phước giáng họa cho chúng ta cho nên không thể không sùng bái họ. Có những người tạo tác tội nghiệp, sau đó đi cầu Thần để được ban phước, gia hộ, mong tội nghiệp của mình nhờ đó được miễn trừ. Đây gọi là đi cầu khẩn người khác. Cả cuộc đời của tôi, tôi không chờ được ban phước mà hàng ngày tôi ban phước”**. “Ban phước” là chúng ta mang tình yêu thương, mang năng lực của mình đi giúp đỡ và cứu giúp người khác. Chúng ta đi cứu giúp người khác chứ không chờ người khác cứu giúp mình. Một người ngồi đó để chờ cứu giúp và một người luôn đi cứu giúp người thì tâm cảnh của họ thế nào? Một người thì thụ động, một người thì năng động.

Hòa Thượng nói: **“Phật pháp là bình đẳng, Phật pháp là không cầu người, Phật pháp là tất cả phải cầu ở nơi nội tâm của chính mình chứ không cầu ở ngoại cảnh. Phật pháp hoàn toàn khác với tôn giáo chính ở ngay chỗ này”**. Tôn giáo thì cầu người, cầu ban phước, cầu không bị giáng họa. Người ta cầu đáng siêu nhiên nào đó ban cho họ có trí tuệ, có đức hạnh, có sức mạnh để họ đi độ chúng sanh. Các tôn giáo khác thì cầu xin như vậy nhưng Phật giáo không dạy chúng ta như vậy. Phật pháp không cầu người, Phật pháp là từ ở nơi chính mình, phải thay đổi từ chính bản thân. Nhà Phật dạy: Bạn muốn độ chúng sanh thì bạn phải bắt đầu từ nơi chính mình, bạn phải hoàn thiện năng lực, hoàn thiện đức hạnh của chính mình rồi dùng năng lực đó giúp chúng sanh. Nếu không được phân tích thì chúng ta sẽ không nhận biết được sự khác nhau giữa tôn giáo và Phật giáo.

Thích Ca Mâu Ni Phật đã nói: **“Ta là Phật đã thành, chúng sanh là Phật sẽ thành”**. Vậy thì chúng ta đều có năng lực thành Phật, chúng ta có sự bình đẳng để có thể trở thành Phật. **“Như thị nhân, như thị quả”**, nhân như thế nào thì quả như thế đó. “Nhân” bạn tạo ra là địa ngục, ngạ quỷ, súc sanh thì bạn phải nhận “quả” là địa ngục, ngạ quỷ, súc sanh. Bạn làm được nhân thành Phật thì bạn sẽ thành Phật. Tôn giáo thì không như vậy. Trong tôn giáo, chúng sanh mãi là chúng sanh, chúng sanh không thể trở thành một đáng siêu nhiên, không thể trở thành chủ tể của vũ trụ.

Hòa Thượng nói: **“Nếu đầu óc của bạn bình lặng thì bạn sẽ nghĩ đến chỗ hợp tình hợp lý mà Phật pháp đã nói. Nếu thế gian này chân thật có một vị Thần có năng lực cứu độ, miễn trừ tất cả mọi tội ác của chúng sanh, có thể ban phước cho tất cả chúng sanh thì tất cả những tội nghiệp của người**

thế gian đều được tiêu trừ, tất cả chúng sanh đều có thể đạt đến hạnh phúc mỹ mãn. Như vậy mới phù hợp với giáo vị của họ vì họ chân thật yêu thương người của thế gian này. Thế nhưng thực tế không phải là như vậy! Thực tế rõ ràng là “như thị nhân, như thị quả”. Nhân như thế nào thì quả như thế đó. Bạn tạo ra sự oan trái cho cuộc đời này thì chính bạn phải nhận lấy sự oan trái”. Rõ ràng không có một vị Thần nào có đủ quyền năng xóa hết tội lỗi mà chúng ta đã làm, không có vị Thần nào đủ quyền năng ban cho chúng ta hạnh phúc, an vui. Hạnh phúc, an vui phải do chính chúng ta kiến tạo, chính chúng ta xây dựng nên.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng phân tích rất sâu sắc để chúng ta hiểu được rằng Phật giáo không phải là tôn giáo. Phật không có quyền năng để tiêu tội, ban phước, đem hạnh phúc cho mọi người. Phật không làm được điều đó. Thích Ca Mâu Ni Phật nói: **“Trên bước đường giải thoát, ta chỉ là kẻ dẫn đường”**. Từ đó, chúng ta hiểu rằng: Trên bước đường kiến tạo hạnh phúc, Phật chỉ là người dẫn đường. Trên bước đường tiêu trừ tội nghiệp, tăng trưởng phước báu, Phật cũng chỉ là người dẫn đường. Rõ ràng chúng ta đều phải bắt đầu từ chính mình. Một học sinh đi học thì phải bắt đầu học từ mẫu giáo, rồi đến cấp 1, cấp 2, cấp 3, đại học rồi mới lên đến nghiên cứu sinh. Không có một đẳng tối cao nào nói: **“Các con không cần học, ta sẽ cho các con bằng cấp đó luôn!”**. Không có đẳng quyền năng nào cho chúng ta học vị mà chúng ta không cần tự học.

Hòa Thượng nói: **“Tâm thì tốt nhưng nếu làm sai thì bạn vẫn phải nhận lấy trách nhiệm nhân quả”**. Câu chuyện này sẽ giúp chúng ta hiểu được đạo lý này: Thích Ca Mâu Ni Phật trong đời quá khứ là một thương nhân đi buôn. Trên hành trình trở về, có 500 vị thương nhân giàu có, của cải rất nhiều. Có một người ác tâm, muốn đầu độc 500 thương nhân này để cướp của. Thích Ca Mâu Ni Phật lúc đó đang trong quá trình tu hành. Ngài nhìn thấy dã tâm của người này, không muốn người này phạm phải tội giết 500 người, không muốn 500 người kia bị chết nên Đức Phật đã loại bỏ người đó. Ngài vẫn phải chịu trách nhiệm nhân quả vì hành động đó. Đó là câu chuyện mà trong đời quá khứ Thích Ca Mâu Ni Phật đã làm. **Cho nên chúng ta đừng nghĩ rằng mình làm sai nhưng mình có tâm tốt thì không sao**. Nếu chúng ta làm việc sai, làm việc không mang lại lợi ích cho người thì trách nhiệm nhân quả còn lớn hơn. Chúng ta phải nên nhớ: Phật pháp phải dựa trên nền tảng của lý trí, không dùng cảm tình mà phải dùng trí tuệ để làm việc.

Hòa Thượng giải thích: **“Thế gian này không có một vị Chủ tể nào có năng lực miễn trừ tất cả tội ác của chúng sanh hoặc có năng lực ban phước cho chúng sanh. Nếu họ có năng lực miễn trừ tội lỗi và ban phước cho chúng sanh thì chúng sanh phải chân thật có được hạnh phúc an vui mới đúng!”**.

Phật giáo dạy chúng ta phải bắt đầu từ chính mình, chính mình phải thay đổi cái cũ, tu sửa sai lầm, luôn thay đổi tự làm mới mình. Chúng ta phải nhớ bốn chữ **“tự làm, tự chịu”**. Nếu chúng ta tạo nhân tốt thì sẽ nhận được quả báo tốt. Nếu chúng ta tạo nhân xấu thì sẽ phải nhận quả báo xấu. Phật Bồ Tát không liên quan đến nhân quả của chúng sinh. Phật Bồ Tát mà còn không thể giúp được thì đáng bề trên nào có thể giúp chúng ta đây?

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!